

# pensioen items

azl

Actuele pensioeninformatie  
voor klanten van AZL  
nummer 2 – maart/april 2021

# Inhoud

|                                                         |   |
|---------------------------------------------------------|---|
| Uitbreiding waardeoverdracht voorgelegd ter consultatie | 3 |
| Toezicht op, of via de pensioenuitvoeringsorganisaties  | 4 |
| Een verbeterd variabel pensioen                         | 6 |
| Leidraad sWwft en Sw                                    | 7 |
| Kort nieuws                                             | 8 |

---

## Colofon

|                   |                                                                                                             |
|-------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Uitgever</b>   | AZL N.V.   Postbus 4471   6401 CZ Heerlen   +31 (0)88 116 2000   <a href="http://www.azl.eu">www.azl.eu</a> |
| <b>Redactie</b>   | Maurice Sarton en Guus Pijnenburg                                                                           |
| <b>Opmaak</b>     | Margot Wigglesworth-Senden                                                                                  |
| <b>Fotografie</b> | Shutterstock, rijksoverheid.nl                                                                              |

Oude(re) uitgaven van de Pensioenitems en andere publicaties kunt u raadplegen via:  
<http://www.azl.eu/kennis/pensioenitems/>

# Uitbreiding waardeoverdracht voorgelegd ter consultatie

Op 22 maart 2021 heeft minister Koolmees ter consultatie voorgelegd het wetsvoorstel 'Wijziging van de Pensioenwet, de Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Wet inkomstenbelasting 2001 in verband met aanpassing van de regeling voor waardeoverdracht en invoering van afkoop klein nettopensioen en nettolijfrente'. Tot 19 april 2021 kon erop worden gereageerd.

## Waardeoverdracht te beperkt

Pensioenuitvoerders kunnen de waarde van pensioenen automatisch overdragen, indien het ouderdomspensioen minder dan het grensbedrag is. Die mogelijkheid bestaat slechts bij baanwisseling. Een aantal pensioenuitvoerders is niet in staat te bepalen of kleine ouderdomspensioen zijn ontstaan door baanwisseling voor 1 januari 2018, of door een andere oorzaak. De kleine ouderdomspensioenen kunnen immers ook zijn ontstaan door wisseling van de pensioenuitvoerder door de werkgever, of door beëindiging van de pensioenregeling. De Stichting van de Arbeid en de pensioen-koepels hebben de minister in 2019 verzocht automatische waardeoverdracht mogelijk te maken, ongeacht de ontstaansgrond van het klein ouderdomspensioen.

Daarnaast stelden ze voor om afkoop van klein nettopensioen mogelijk te maken. (Pensioenitems 2019 nr. 4).

## Toezegging

De minister heeft in zijn brief van 15 april 2020 toegezegd automatische waardeoverdracht ook mogelijk te maken als het kleine ouderdomspensioen is ontstaan door een collectieve beëindiging. (Pensioenitems 2020 nr. 4). Hij zou ernaar streven de wetgeving daarvoor in te laten gaan op 1 januari 2022.

## Uitbreiding waardeoverdracht klein ouderdomspensioen

Het wetsvoorstel dat ter consultatie is voorgelegd, verruimt de mogelijkheid tot automatische waardeoverdracht door toevoeging van een nieuw lid 2 aan artikel 70a Pensioenwet. Dat lid regelt dat indien de deelneming niet is beëindigd, maar verwerving van pensioenen wel, waardeoverdracht mogelijk is naar de pensioenuitvoerder waarbij de deelnemer pensioen verwerft.



## Afkoop

Afkoop van klein ouderdomspensioen wordt volgens het voorstel ook mogelijk als de deelneming nog niet is beëindigd, maar verwerving van pensioenen al wel. Daarnaast maakt het voorstel de afkoop van een klein netto pensioen mogelijk.

## Opmerkingen

Het is positief dat de minister zijn toezegging nakomt en tegemoet komt aan het verzoek van de Stichting van de Arbeid en de pensioen-koepels.

We vragen ons af of met het voorstel de beoogde uitbreiding volledig gaat plaatsvinden.

Neem bijvoorbeeld het geval dat de werkgever zijn pensioenregeling aanpast maar niet van pensioenuitvoerder wisselt. Dan is de deelneming bij de pensioenuitvoerder niet beëindigd en de verwerving van pensioen ook niet. Automatische waardeoverdracht is dan nog steeds niet mogelijk.

Wij zijn dan ook benieuwd naar de uiteindelijke inhoud van de aanpassing van de wetgeving.



# Toezicht op, of via de pensioenuitvoeringsorganisaties

In 2019 en 2020 heeft De Nederlandsche Bank pilots gehouden waarbij het toezicht gericht is op de PUO (pensioenuitvoeringsorganisatie) waaraan pensioenfondsen hun werkzaamheden hebben uitbesteed. Doelstelling was om te bezien of het toezicht efficiënter kon worden uitgeoefend.

## Vormgeving van toezicht

In Nederland staan pensioenfondsen direct onder toezicht van de toezichthouders AFM en DNB. PUO's waaraan pensioenfondsen hun werkzaamheden hebben uitbesteed staan niet onder toezicht, in tegenstelling tot verzekeraars en vermogensbeheerders waar pensioenfondsen hun risico's verzekeren en hun vermogens laten beheren. Bij het uitoefenen van toezicht richt de toezichthouder zich tot de pensioenfondsen en beoordeelt hun processen en hun toezicht daarop. Een PUO met verschillende pensioenfondsen moet hierdoor voor een generiek proces aan ieder pensioenfonds dezelfde informatie verschaffen, om aan de toezichthouder door te geven.

## Pilot

Een PUO is ook verplicht om de toezichthouder de informatie te verschaffen die de toezichthouder verlangt. Langs deze weg had DNB de pilot georganiseerd, onder de noemer 'pilot gericht toezicht'. Via één of enkele pensioenfondsen beoordeelde DNB een proces dat een PUO voor alle pensioenfondsen volgt.

## Conclusies DNB

- Volgens DNB zijn niet alle onderwerpen geschikt voor PUO-gericht toezicht.
- Er zal bij het begin en het eind van het onderzoek meer afgestemd moeten worden tussen DNB, de PUO en de pensioenfondsen.
- De keuze van het pensioenfonds via welke het PUO-gericht onderzoek plaatsvindt, bepaalt welke processen bij de PUO onderzocht worden.
- Goede en expliciete werkafspraken ('rules of engagement') zijn belangrijk.
- Een duidelijke relatie met de PUO vereenvoudigt de communicatie. Daarvoor heeft DNB voor iedere PUO een vast aanspreekpunt.
- Regievoering door de PUO komt de efficiency ten goede.
- Volgens DNB heeft de pilot van het PUO-gerichte onderzoek aangetoond dat dit onderzoek helpt bij het identificeren van risico's.
- DNB heeft aangekondigd in het toezicht de PUO vaker rechtstreeks te zullen benaderen.

## Conclusie Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie vindt dat het in de meeste gevallen het verstandigst is om toezichtonderzoeken via het pensioenfonds te laten lopen. In bepaalde situaties kan het goed zijn om eerst contact op te nemen met de PUO. Een vast aanspreekpunt bij DNB voor de PUO is een goede stap.



### Opmerking

De verhoudingen tussen pensioenfondsen en hun PUO zijn heel divers en variëren van aandeelhouderschap tot een puur contractuele relatie. Toezicht op een PUO is vanwege die diversiteit niet aan de orde.



# Een verbeterd variabel pensioen

De AFM heeft op 13 april 2021 het rapport over haar onderzoek naar variabele uitkeringen gepubliceerd. In dit artikel gaan we in op de aanbevelingen die de AFM doet op basis van de bevindingen uit het onderzoek. Die nemen toe in belang in het nieuwe pensioenstelsel.

## Pensioenfondsen en uitvoering variabele uitkering

Verzekeraars en premiepensioeninstellingen zijn verplicht er voor te zorgen dat hun pensioenproducten voldoen aan de doelstelling van de doelgroep. Van hen verwacht de AFM dat zij de belangen van de deelnemers vaststellen. Op pensioenfondsen rust die wettelijke plicht niet, maar de AFM roept hen op de volgende aanbevelingen mee te nemen bij het inrichten of doorontwikkelen van variabel pensioen.

- Maak inzichtelijk wat het gevolg is van de gekozen beleggingsmix van de variabele uitkering op de hoogte van die uitkering
- Onderzoek in hoeverre deelnemers risico's kunnen en willen dragen, of dat per groep verschilt en toets dat periodiek. Zorg ervoor dat indien in de opbouwfase verschillende beleggingsmixen voor variabel pensioen mogelijk zijn, dat die er ook zijn in de uitkeringsfase.
- Onderzoek voor welke deelnemers een vast pensioen geschikt is, voor welke deelnemers een variabel pensioen geschikt is en voor welke deelnemers welke beleggingsmix voor variabel pensioen geschikt is.
- Zorg voor een gedegen onderbouwing en vastlegging van de keuzes.

## Keuzebegeleiding

Goede keuzebegeleiding begint met goede informatie, inzicht in de gevolgen van de keuzes en een goede keuze-omgeving.

- Zorg voor volledige, duidelijke en evenwichtige informatie. Benoem zowel de positieve als de negatieve risico's en hun gevolgen.
- Belangrijk is om de deelnemer de voor en nadelen van keuzes duidelijk te maken met de gevolgen voor de pensioenuitkering.
- Wijs de deelnemer erop dat hij mogelijk andere pensioenen heeft en wat het effect van zijn keuzes voor het totaal van al zijn pensioenen is.
- Zorg dat de deelnemer de keuzes doorgrondt, bijvoorbeeld door gebruik te maken van visuele middelen.
- Vraag expliciet de keuze uit om met de beleggingsmix voorlopig voor te sorteren op een variabele uitkering.
- Maak daarbij duidelijk wat het gevolg is als de deelnemer bij pensioeningang alsnog voor een vaste uitkering kiest.
- Pas de communicatie over keuzes aan op de verschillende doelgroepen.
- Laat de deelnemer weten welke stappen de deelnemer moet zetten, als hij zijn pensioenuitkering van een andere pensioenuitvoerder wil ontvangen.

## Herrekeningsbrieven

Het is belangrijk om de pensioengerechtigden mee te nemen bij iedere aanpassing van zijn pensioenuitkering.

- Vermijdt lastige en voor de deelnemer onbekende begrippen (jargon).
- Gebruik concrete bedragen, geen percentages.
- Informeer de pensioengerechtigde voorafgaand aan de aanpassing. De AFM vindt een maand minimaal.

## Standaardmodel

Bij de keuze tussen een vaste en een variabele uitkering geeft de pensioenuitvoerder informatie waarbij een standaardmodel is voorgeschreven. De AFM ziet mogelijkheden voor verbetering in dat model.

- De AFM roept pensioenfondsen op om de verandering van de uitkeringsbedragen voor de deelnemer weer te geven met een cijfer. Daarnaast roept de AFM op om de variatie visueel weer te geven. Verzekeraars en premiepensioeninstellingen doen dat nu met de schommelingenmeter, die zij verplicht moeten gebruiken. De schommelingenmeter zal worden vervangen door de risicomeetlat.
- Maak verschillende standaardmodellen voor de verschillende varianten van de variabele uitkering, bijvoorbeeld ook voor dalende uitkeringen. Laat daarbij ook de langetermijneffecten zien.
- De AFM roept de pensioensector op te bekijken of een standaardmodel kan worden ontwikkeld voor het moment van voorlopige keuze voor een beleggingsmix, waarmee wordt voorgesorteerd op de keuze voor een variabele uitkering.
- Gebruik reële bedragen in het standaardmodel. Dan wordt aangesloten op de bedragen op de UPO.

## Opmerking

We merken op dat de keuze voor een pensioenregeling door sociale partners wordt gedaan. Het lijkt ons dat de vraag of een pensioenregeling past bij de deelnemers in eerste instantie door hen moet worden beantwoord. Uiteraard kan het pensioenfonds hen daarbij ondersteunen. Dat begint al bij de bepaling van de risicohouding. Ook van belang is de vraag of en zo ja welke keuzemogelijkheden deelnemers wensen, of die keuzemogelijkheden bij hen passen en of zij daar verantwoord en in lijn met hun belang gebruik van kunnen maken.

# Leidraad Wwft en Sw

In december 2020 heeft DNB de nieuwe leidraad 'voor naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering terrorisme en de Sanctiewet' gepubliceerd. De leidraad Wwft en Sw is geen juridisch bindend document of beleidsregel van DNB. Pensioenfondsen hoeven de Wwft niet na te leven, maar andere financiële instellingen en dienstverleners wel. Pensioenfondsen worden geconfronteerd met cliëntonderzoek, waar- onder de opvraag van de UBO-gegevens.

## Cliëntenonderzoek

Andere financiële instellingen zijn verplicht een uittreksel van het UBO-register op te vragen en op te nemen in het cliëntendossier. Maar voor de verificatie volstaat dat niet. Andere financiële instellingen moet altijd de identiteit van de UBO verifiëren. Maar de wijze en mate van diepgang waarop dat gebeurt is risicogebaseerd: dat betekent dat bij hoog-risico cliënten verdergaande maatregelen worden getroffen dan bij laag-risico cliënten. DNB verwijst hiervoor onder andere naar bijlage III van de vierde anti-witwasrichtlijn. Pensioenfondsen behoren tot de laag-risico cliënten, omdat in die bijlage een lijst staat van factoren en soorten bewijs van potentieel lager risico: 'een pensioenstelsel, een pensioenfonds of een soortgelijk stelsel dat pensioenen uitkeert aan werknemers, waarbij de bijdragen worden ingehouden op het loon en de regels van het stelsel de deelnemers niet toestaan hun rechten uit hoofde van het stelsel over te dragen';.

## Sanctiewet

In de leidraad heeft DNB eveneens het toezicht op naleving van de Sanctiewet 1997 en de meldprocedure beschreven. Ook pensioenfondsen moeten controleren of relaties voorkomen op de sanctielijsten. DNB beoordeelt de procedures die pensioenfondsen hebben getroffen en maatregelen die ze hebben genomen en handhaaft de naleving van de sanctiewetgeving. De handreiking 'Naleving sanctiewet door pensioenfondsen' blijft naast de Leidraad Wwft en Sw ongewijzigd in stand. Over deze handreiking schreven we in Pensioenitems 2019 nr. 5.



## Fiscale benadering inhaalindexatie

In V&A 16-001 'Inhaalindexatie' van 1 april 2021 geeft het CAP (Centraal Aanspreekpunt Pensioenen) van de belastingdienst de mogelijkheden weer om niet-verleende toeslagen alsnog toe te kennen. Het CAP onderscheidt twee gevallen. Het eerste is dat een lagere toeslag is verleend dan op grond van de toeslagenregeling verleend had kunnen worden. Indien een toeslag lager is dan het indexcijfer dat de pensioenuitvoerder nastreeft, kan het verschil alsnog worden ingehaald. Het tweede is dat de toeslagregeling wordt aangepast en naast toekomstige toeslagen ook toeslagen met terugwerkende kracht toekent.



## Jaarverslag AFM 2020

De AFM besteedt in het jaarverslag over 2020 aandacht aan het onderzoek naar de begeleiding van deelnemers bij hun keuze tussen een vast of een variabel pensioen. In meer dan 20% van de gevallen werden de normen voor productontwikkeling en voor informatieverschaffing niet goed nageleefd. De AFM benadrukt het belang van periodieke uitvraag van risico-preferentie bij deelnemers. Verder vindt de AFM dat het tijd is om de zorgplicht voor deelnemers te laten meegroeien met het stelsel. Pensioen moet voor deelnemers niet te ingewikkeld worden gemaakt en teleurstellingen moeten worden voorkomen.

## Consultatie Implementatiewet richtlijn herstructurering en insolventie

De richtlijn schrijft voor dat nationale wetgeving van de lidstaten van de Europese Unie zake-lijke schuldenaren de mogelijkheid tot preventieve herstructurering moet bieden. Volledige kwijtschelding van schulden dient daarvan een onderdeel te zijn. Vorderingen van werknemers op grond van hun arbeidsovereenkomst lijken daar buiten te vallen. Vorderingen van niet betaalde pensioenpremies behoren daar ook toe.

## Diversiteit pensioenfondsen

In zijn brief aan de Tweede Kamer van 25 maart 2021 concludeert minister Koolmees dat de diversiteit in de samenstelling van pensioenfondsenbesturen toeneemt. In de pensioensector lopen verschillende initiatieven om diversiteit te bevorderen. De minister benadrukt dat het van belang blijft dat alle partijen die bij de benoeming van pensioenfondsenbestuurders betrokken zijn zich blijven

inzetten om de diversiteit binnen het pensioenfonds bestuur te vergroten.

## Onderzoek 45 dienstjaren

Op 8 april 2021 heeft minister Koolmees het eindrapport 'Onderzoek 45 dienstjaren' van 14 januari 2021 aangeboden aan de Tweede Kamer. De begeleidende brief waarin hij aankondigde geen mogelijkheid te zien voor een algehele regeling, heeft hij ingetrokken, omdat de brief een concept was dat nog in de ministerraad besproken moest worden. Het onderzoek was een van de afspraken van het Principe Pensioenakkoord van 5 juni 2019.

In het rapport worden drie scenario's onderzocht: een publieke regeling uit overheidsfinanciën, regelingen op cao-niveau fiscaal gefaciliteerd door de overheid, en maatwerkafspraken tussen werkgevers en werknemers. Het CBS onderzoek wijst uit dat een generieke regeling van toepassing zou zijn op veel lager opgeleide personen, maar dat het aantal middelbaar en hoger opgeleide personen dat onder zo'n regeling zou vallen groter is. Indien de eis wordt gesteld van een minimaal aantal jaarlijks gewerkte uren, kan het tot gevolg hebben dat bepaalde groepen, zoals vrouwelijke werknemers en migranten, geen gebruik kunnen maken van de regeling. Voor de uitvoering moet er acht op worden geslagen dat de gegevens van werknemers waarover het UWV beschikt teruggaan tot 1998. Voor zelfstandigen gaan de gegevens slechts 12 jaar terug. De jaarlijkse kosten van een publieke regeling worden geschat op 2 miljard in 2026 oplopend tot € 5 miljard in 2038.